

HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GR. P. BAŞKANLIĞI
Sayı : 17025
Tarih : 17.03.2026

42229

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasanın 98. TBMM İktüzüğünün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Celal FIRAT
İstanbul Milletvekili

Ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü Abdurrahim Demir'in sağlık durumunun kritik bir aşamaya ulaştığına ilişkin bilgiler kamuoyuna yansımıştır. 1995 yılında gözaltına alınan ve daha sonra tutuklanan Demir'in gözaltı sürecinde işkence ve kötü muameleye maruz bırakıldığı iddiası AIHM tarafından incelenmiş; Mahkeme, Abdurrahim Demir/Türkiye kararında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesinin hem maddi hem de usul yönünden ihlal edildiğine hükmetmiştir.

Tarafımıza iletilen bilgilere göre Demir, 2017 yılından bu yana Edirne F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü olarak tutulmaktadır. Edirne Sultan 1. Murat Devlet Hastanesi tarafından düzenlenen sağlık kurulu raporunda engel oranının %90 olduğu belirtilmiş; ileri derecede işitme kaybı, kronik böbrek yetmezliği, kronik kalp-damar hastalığı, hipertansiyon ve nörojen mesane gibi ciddi ve çoklu sağlık sorunlarının bulunduğu ifade edilmiştir.

Bu durum, ağır hasta mahpusların ceza infaz kurumlarında tutulmasının yaşam hakkı, sağlık hakkı ve insan onuruna uygun muamele yükümlülüğü bakımından ciddi riskler doğurduğu yönündeki tartışmaları yeniden gündeme getirmektedir. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi; Öcalan/Türkiye davası, Kaytan/Türkiye davası ve Gurban/Türkiye davası kararlarında, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının serbest kalma umudu olmaksızın ölünceye kadar infaz edilmesinin ve cezanın belirli bir süre sonra gözden geçirilmesini sağlayacak bir mekanizma bulunmamasının insan hakları bakımından sorunlu olduğuna dikkat çekmiştir.

Bu bağlamda:

1. % 90 oranında engelli raporu ile çoklu kronik hastalıkları olan ve 1995 yılından beri Edirne Cezaevinde tutuklu Abdurrahim Demir'in ağır hasta sağlık durumu gözetilerek, ceza infaz kurumunda tutulma koşulları, sağlık hizmetlerine erişimi ve günlük bakım ihtiyacı cezaevi koşullarında nasıl karşılanmaktadır?

2. Abdurrahim Demir'in mevcut sağlık tablosu karşısında ceza infaz kurumunda tutulmasının yaşam hakkı, sağlık hakkı, işkence ve kōtō muamele yasağı ile insan onuruna uygun muamele yōkōmlōlōđōnō Bakanlığınız nasıl değerlendirmektedir?
3. Ağırlaştırılmış mōebbet hapis cezasında "Cezanın infazına hiēbir surette ara verilemez" yaklaşımının ōzellikle ağır hasta mahpuslar bakımından geri dōndōrōlemez yaşam hakkı ihlallerine yol aētıđı dikkate alınarak bu durumun dōzeltilmesi iēin bir yasa değerikliği ēalıřması var mıdır?
4. AIHM'in Ōcalan/Tōrkiye, Kaytan/Tōrkiye ve Gurban/Tōrkiye kararları karşısında iē mevzuatta devam eden aēık uyumsuzluk karşısında; başta 5275 sayılı Ceza ve Gōvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun olmak ūzere ilgili mevzuatta değeriklik yapılması dōřōnōlmekte midir?
5. Ağırlaştırılmış mōebbet hōkōmlōleri bakımından cezanın gōzden geēirilmesini ve umut hakkını gōvence altına alacak bir mekanizma kurulması yōnōnde bir ēalıřma yapılmakta mıdır?